

Lagt fyrir fund velferðarráðs 12. desember 2018

Viðtakandi: Velferðarráð
Sendandi: Regína Ásvaldsdóttir, sviðsstjóri

Svar við beiðni velferðarráðs um upplýsingar um í hve miklum mæli skólaþjónusta er veitt, annars vegar á vettvangi og hins vegar á þjónustumiðstöð

Forsaga:

Á fundi borgarstjórnar þann 18. september 2018 var lögð fram eftirfarandi tillaga borgarfulltrúa Flokks fólksins.

Flokkur fólksins leggur til að borgin tryggji öllum börnum sem þess þurfa biðlistalaust aðgengi að skólasálfræðingum. Ástandið hefur lengi verið slæmt í þessum efnum. Í nýrri skýrslu Embættis landlæknis kemur fram að almenn vanlíðan barna hefur aukist og aukning hefur orðið á tíðni sjálfskaða og sjálfsvígshugsana stúlkna. Borginni ber skylda til að tryggja öllum börnum biðlistalaust aðgengi að skólasálfræðingum. Borgin getur axlað ábyrgð hér í mun ríkari mæli, annars vegar með því að sálfræðingar hafi aðsetur í skólunum í stað þjónustumiðstöðva og hins vegar með því að fjölga sálfræðingum í skólumum aðgengi barna að sálfræðingum, sem vísað var til velferðarráðs.

Samþykkt var að vísa tillögunni til meðferðar velferðarráðs.

Á fundi velferðarráðs þann 10. október 2018 var tillagan lögð fram og eftirfarandi bókunir gerðar:

Fulltrúi Flokks fólksins lagði fram svohljóðandi bókun:

Eins og staðan er í dag er langur biðlisti eftir þjónustu skólasálfræðings bæði í forgang 2 og 3. Um er að ræða allt frá 3 mánuðum upp í 9 mánuði, misjafnt eftir hverfum. Borgarfulltrúi veit það fyrir víst vegna starfa hans sem sálfræðingur að fjölmargir foreldrar eru afar ósáttir með slakt aðgengi að skólasálfræðingi fyrir barn sitt. Börnin líða fyrir biðina. Jafnvel þegar búið er að ákveða að nánari greiningar er þörf þá þarf barn að bíða í allt að ár. Vissulega er einhver íhlutun í gangi en það dugar ekki til í öllum tilfellum þegar ekki er nákvæmlega vitað hverjar orsakir eru fyrir vanda og vanlíðan barns sem um ræðir. Færst hefur í vöxt að foreldrar hafa orðið að leita á stofu út í bæ með barn sitt sem stundum er komið í 8. og 9. bekk. Þá fyrst hefur

komið í ljós að barnið á í sumum tilfellum við vitsmunaproksafrávik að stríða, t.d. í vinnsluminni. Þegar hér er komið sögu er barnið oft búið að tapa sjálfstrausti og sjálfsöryggi sínu. Það er skoðun borgarfulltrúans að þjónustumiðstöðvar séu óþarfa millistykki í þessu tilliti og hamli enn frekar aðgengi barnanna að sálfræðingunum. Sálfræðingar með aðsetur í skólum að öllu leyti geta vel haldið áfram að vera í þverfaglegu starfi með þjónustumiðstöðvum að mati borgarfulltrúa Flokks fólksins.

Fulltrúar Samfylkingarinnar, Pírata, Vinstri grænna, Sjálfstæðisflokksins og Sósíalístafllokks Íslands lögðu fram svohljóðandi bókun:

Stefna skólaþjónustu Reykjavíkurborgar er að veita snemmtæka íhlutun, það er þjónusta sem næst börnum eins fljótt og auðið er óháð læknisfræðilegum greiningum. Sálfræðingar og aðrir sem starfa í skólaþjónustu eiga því að veita þjónustu sem mest í skóla barns, á heimili eða annars staðar þar sem barnið er. Velferðarráð óskar eftir upplýsingum um í hve miklu mæli skólaþjónusta er veitt, annars vegar á vettvangi og hins vegar í þjónustumiðstöð. Mikilvægt er að þjónusta sé samræmd milli sviða áfram og samstarf milli skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs sé vel samhæft og eins samstarf við stofnanir ríkis og þriðja geira. Nauðsynlegt er að nýta vel tíma og orku starfsfólks og koma í veg fyrir tvíverknað eða vinnu sem kemur ekki til með að nýtast. Þjónusta sérfræðinga skólaþjónustunnar þarf einnig að vera sýnileg og er það liður í því að börn og foreldrar viti af henni og þeim möguleikum sem í boði eru, og er viðvera sálfræðinga í skólum mikilvægur hluti þess sýnileika.

Svar:

Skóla- og frístundasvið og velferðarsvið hafa lagt á það áherslu að auka viðveru sérfræðinga skólaþjónustu á vettvangi.

Samkvæmt upplýsingum þjónustumiðstöðva er ekki hægt að veita nákvæmar upplýsingar um fjölda þeirra klukkustunda sem starfsfólk skólaþjónustu ver á vettvangi skólans annars vegar og á þjónustumiðstöð hins vegar, þar sem það er mjög misjafnt eftir skólum og eðli þeirra mála sem unnin eru hverju sinni. Þó er hægt að segja að vinna sérfræðinga skólaþjónustunnar fari að mjög miklu leyti fram á vettvangi barnsins í skólanum.

Sú vinna sem fram fer í skólum eru viðtöl við börn og foreldra, málproskamat, talþjálfun teymis- og samráðsfundir, nemendaverndarráðsfundir, skilafundir vegna greininga og ráðgjöf til starfsfólks skóla.

Greiningar eru í flestum tilfellum gerðar á þjónustumiðstöðvum og er aðal ástæða þess að ekki er aðstaða í skólum borgarinnar fyrir sérfræðinga skólaþjónustunnar. Þeir þurfa að fá inni á ýmsum skrifstofum þegar aðrir eru ekki að nota þær eða notast við fundaherbergi. Aðstæður til prófumar og viðtala er þess vegna mjög misjöfn og oft á tíðum betra fyrir börn að slíkt fari fram á þjónustumiðstöðvum. Auk þess fer sú vinna sem lýtur að undirbúningi og skipulagningu, skráningu, úrvinnslu og samráði við aðra starfsmenn þjónustumiðstöðva ásamt síma-, tölvu-, og bréfasamskiptum fram á þjónustumiðstöðvum.

Fundir með öðrum samstarfsaðilum, s.s. barnavernd og aðilum í heilbrigðiskerfinu fara stundum fram í skólum, einstaka sinnum á þjónustumiðstöðvum en oft hjá viðkomandi samstarfsaðilum. Helstu samstarfsaðilar eru Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins, Þroska- og hegðunarstöð, Barna- og unglíngageðdeild og Barnavernd Reykjavíkur.

Almennt hafa sálfræðingar ekki fastsett ákveðna viðveru í skólum þar sem vinna þeirra fer að miklu leyti fram innan veggja hans, sbr. innleiðingu á Reykjavíkurmódelinu (snemmtæk íhlutun

og samræmd skólaþjónusta milli hverfa). Þó er undantekning á Þjónustumiðstöðinni í Breiðholti þar sem sálfræðingar hafa fasta viðveru í grunnskólum einu sinni í viku í tvær klukkustundir í senn, auk þess sem sálfræðingur hefur fasta viðveru í Fjölbrautarskólanum í Breiðholti u.þ.b. einn og hálfan dag í viku.

Fyrir liggur tillaga í rannsókn- og úttektaáætlun velferðarsviðs 2019 um að gerð verði viðhorfskönnun á skólaþjónustu meðal lykilaðila í leik- og grunnskóla í janúar 2019. Spurt verður m.a. um viðveru sálfræðinga í skólum.